

BÁNYAEGYETI NAPLÓ

XXIII. évfolyam

Szubotica, PÉNTEK 1922. december 8.

333. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
TELEFON SZÁM: Kladohivatal 8-58, Szerkesztőség 5-13

Előfizetési ár negyedévre 90 dinár

SZERKESZTŐSÉG: Kralja Alexandra-utca 4 szám alatt
Kladohivatal: Kralja Alexandra-utca 1 (Lelbach-palota)

A rettentő példa

1922. évi december hó 5. napján Bethlen István gróf, Magyarország miniszterelnöke a nemzetgyűlésen tartott beszédét a következő mondattal fejezte be: „Minden szónak, ami itt elhangzik, visszahálsa van nemcsak a magyar külpolitikára, hanem a magyar kisebbségekre is, mert mindennek nem mi isszák meg a levét, hanem az elszakított magyar testvéreink.”

1922. évi december hó 6. napján a magyar kormány belügyminisztere a közrend fokozottabb biztosításáról szóló törvényjavaslatot terjesztett be, melyben az azal az indoklással, hogy „a kivételes hatalom 1923. február 11-én megszűnik, szükséges tehát, hogy rendkívüli intézkedések tétessenek”, valóban rendkívüli intézkedésekre készült: állami tulajdonra akasztja tenni a személyes szabadságot, a kormányközegek diskrecionárius hatáskörébe utalja a szabadságjogok kezelését, törvényessé teszi a levél, távirat és telefoncenzúrát s a rendőri felügyelet alá helyezhető „aggályos személyek” körét olyan tág meghatározással állapítja meg, hogy minden akciót, minden propagandát, minden véleménynyilvánítást ab ovo lehetetlenné tegyen.

O vasván a törvényjavaslat tervbevitelét megelőzően, nem folytathatjuk magunkba a mély keserűség szavait. Jól tudjuk, a sorsunk úgy akarta, hogy ami Magyarországon történik, az nekünk kénytelenül legyen. De fáj látnunk, hogy Kossuth Lajosnak, Szentenyi Istvánnak, Petőfi Sándornak népe felett a Metternich-i, Stolypin-i és Bach-i közszellem lesz ura.

De talán mégis el tudtuk volna nyomni a szomorúság szavait. Nekünk fáj minden szó, ami nem dicsekvő, nem magasztaló, nem védőre hivatkozó, ha régi hazánkat említi. De — ami Magyarországon történik, annak nemcsak ott isszák meg a levét — mondotta a magyar miniszterelnök — hanem az elszakadt magyarság is.

Ezzel a törvényjavaslattal a magyar kormány, s ha ebből a javaslatból törvény lesz, a magyar törvényhozás rettentő példát, írtázatos precedenst szolgáltat az utódállamok kormányai, törvényhozásai és hatóságai számára, hogy milyen eszközökkel, milyen törvényesített módszerrel járjanak el területeiken minden olyan mozgalmal szemben, melyet nemzeti érdekekkel nem tudnak összeegyeztetni. Amit Magyarországon az uralmon lévő osztály vess a kezébe, az után kap az utódállamokban az uralmon lévő nemzet. S miáltal a magyar miniszterelnök arról beszél, hogy minden szó

meg kell fontolni az utódállamok magyarságának érdekei szempontjából is, azalatt a magyar miniszterelnök benyújtja azt a törvényjavaslatot, amelyik megmutatja, hogy az utódállamok nemzetiségi mozgalmait a példa ösztönző, megbecsülő s a jognak és morálnak kölékeit megoldó hatása alatt hogyan lehet elfojtani, hogyan lehet minden politikai szervezkedést rendészeti úton meghíusítani s a szabadság és demokrácia követeléseinek megvalósítása helyett a szarnoki reakció szellemét hogyan lehet a modern törvényhozásban új életre hívni.

Prabicsevics győzött a demokrata-pártban

Davidovics hívei kisebbségben maradtak — Hírek a demokrata-párt kettészakadásáról

A király megkezdte a politikusok meghallgatását

Beogradból jelentik: A demokrata párt hatos bizottsága, amelyben Prabicsevics hívei közül Willer, Timotijevics és Markovics Milán, Davidovics hívei közül pedig Samenkovics, Gyoreyevics és Petyevics vettek részt, csütörtökön reggel 7-től délelőtt 11-ig tanácskoztak. A négy óras tanácskozás után a következő határozati javaslatban állapodtak meg:

A demokrata-klub december hó 6. és 7-én tartott ülésén meghallgatta Davidovics Ljubának, a klub elnökének beszámolóját azokról a megbeszélésekről, amelyeket különböző politikai csoportoktól, közöttük a horvát blokkal is folytatott. A klub megállapítja, hogy mindezek a megbeszélések a vidováni alkotmány alapján folytak le. A klub meggyőződött arról, hogy ezek a megbeszélések már megszakadtak és elhatározza, hogy az új helyzetben, amelyet a kormány lemondása idézett elő, csak azoknak a parlamenti csoportoknak fog tárgyalásokba becsatlakozni, amelyek a vidováni alkotmány alapján állnak, híven a demokrata-párt október 30-i kongresszusának határozatához.

Ezt határozati javaslatot terjesztette be a bizottság a klub délelőtt 11 órakor megnyitott plenáris ülésén. A javaslat fellett vita nélkül szavaztak.

A szavazás előtt Davidovics Ljuba bejelentette lemondását a pártban viselt összes tisztviseléséről. Ezután átérték a szavazásra. 42 képviselő szavazott a javaslat mellett, 30 ellene, 8 tartózkodott a szavazástól, 11 távol volt.

Tekintettel a távolmaradásai viszonylag nagy számára, még mindig nem tisztázta az a szava-

Az utódállamokban feleannyi magyar él, mint Magyarországon. Lehet-e három és fél millió magyarnak az élethez, kultúrához, a politikai és gazdasági szabadsághoz való jogát az uralom megtartásának drakói eszközeivel veszélyeztetni. Minden szót meg kell fontolni — mondotta Bethlen István. De csak félgazságot mondott. Minden tettel is meg kell fontolnunk. Mert a meggondolatlan szót jövetehei a meggondolatlan cselekedet ostort fon, sziklakat görget és láncot kovácsol minden elnyomó törekvés számára.

zás az erőviszonyokat véglegesen a pártban. A jelenlevő 75 képviselő közül a többség nyilatkozta Prabicsevics mellé állt és ellátta Davidovics kiegyezési kísérleteit a horvát blokkal.

Tekintettel arra, hogy a szavazást ezáltal nem előzte meg a szemben álló csoportok részéről az a deklaráció, hogy a többség akaratainak a kisebbség fölétele nélkül élveti magát, ez a szavazás a párt egységének felbomlását jelent. Politikai körökben már este híre terjedt, hogy Davidovics Ljuba, Veljkovics Vojta és a balszárny többi tagjai kilépnek a demokrata pártból és független demokrata pártot alapítanak. Arra számítanak, hogy a 30 nemmel szavazó képviselőn kívül is néhányan be fognak lépni az új pártba.

A demokratapárt határozatának következményei

A demokratapárt döntése mégis nagy lépést jelent a kibontakozás útján. Most már a radikális pártnak is ki kell lépnie eddigi tartózkodó magatartásából s nyilatkozni kell arról, hogy miképpen gondolja a válság megoldását. A demokratapárt nagyobbik fele a fenti rezolúció értelmében leszögezte magát ahhoz az álláspont-hoz, hogy más párttal a kibontakozási tárgyalások során nem áll szóba, csak amely a vidováni alkotmány alapján áll. Ilyen párt csak a radikális párt és a jobboldali muzulmán-párt. Esetleg a kmet párt, de ez már nem olyan fejtelenül.

A megválasztendő új demokrata pártvezetőség tehát elsősorban a radikálisokkal fog érintkezést keresni új koalíciós szerződés létrehozása végett. A megválasztott párt azonban már nem számíthat olyan domináló szor-

repre, mint amelyet a régi kormányban élvezett. Ha másban nem, abban bizonyára érezetűni fogják a radikálisok túlsúlyukat, hogy a belügyi tőrűt a választások tartamára megúlnak fogják biztosítani.

Davidovics kisebbségben maradt a demokratapártban, ez a tény sok illúziókat vet véget az ellenzék körében. Elsősorban Protics Sztóján akciójára a radikális párt egysége ellen hat erősen vissza ez az eredmény. Ha Davidovics győz, Protics is kibonthatta volna a zászlót, szép számú követőre talált volna a radikális képviselők között. Ennek most egyelőre betellegzett.

Másrészt az alkotmányhűség fokozott hangsúlyozása Davidovics és hívei részéről a demokratak ülésén csak növelték a horvát blokk bizalmatlanságát a demokrata balszárny iránt, úgy, hogy Davidovics és Radicsok tovább közeledése sem várható. Saját tömegei előtt kerülne a blokk nehézhelyzetbe, ha szorosabb kooperációt létesítene Davidovicsokkal.

Evvél pedig körülbelül ez is vesztette minden esélyt a parlamenti ellenzék arra, hogy az ő sorakból alakuljon meg az új kormány. Előzetes ellenzéki koncentráció nélkül ez el sem képzelhető.

De eldöntötte a demokratak szavazása körülbelül azt a kérdést is, hogy az új kormány dolgozhat-e tovább az eddigi parlamenttel? Erre már nem igen kerülhet a sor, főleg azért, mert a radikális párt az azonnali választások alapján áll. Ha létre is jön az új radikális-Prabicsevics koalíció, az már csak minimális parlamenti többséggel rendelkezhetne. Az új kormány első teendője csak a parlament fölcsúztatása és az új választások kírása lehet.

A házelnök Pasicsot

ajánlja miniszterelnöknek

A korona is megkezdte most már a politikusok meghallgatását. Az első meghívott politikus a parlament elnöke volt. Mint Beogradból jelentik,

Lukinics házelnök csütörtökön este kihallgatáson jelent meg a királynak. Lukinics azt az előterjesztést tette a királynak, hogy az új kormány megalakításával ismét Pasicsot bizza meg.

A kormányválság mindazonáltal előreláthatóan nem oldódik meg, ha újra Pasics lesz a miniszterelnök. Kezdődik a herce-hurca majd előlőről, mert a teljesen akuttá vált helyzet gyökeres megoldást kíván, a parlament munkaképessé nem teheti ilyen ideiglenes elintézés. A politikai helyzet egységülét csak az új választások fogják meghozni.

A katolikus lakosság sérelmet lát a csütörtöki piac szétkergetésében

Kétszáztagu küldöttség a városházán

A maga nemében egyedülálló incidens történt csütörtökön Szubotícán. A szuboticei heti piac megállapított napja hétfő és péntek, azonban ősi idők óta az a szokás, hogy ha a hetipiac napja innepre esik, úgy az innep előtti napon tartják meg a hetivásárt. Miután pedig pénteken *Mária* szentülten fogantatásának ünnepeit üli meg a katolikus lakosság, a pénteki hetipiacot a régi szokás szerint csütörtökön akarták megtartani.

Fel is vonultak csütörtökön hajnalban a piaci árusok mindenfelől és a környékbeli községekből is igen sokan hozták be terményeiket, a szállásokról pedig a gazdák megrakott kocsikkal jöttek be a sáros, rozsutak a gabonapiacra. Nagy volt azonban mindenkinél a meglepetése, amikor *korán reggel rendőrök jelentek meg a hetipiacokon és úgy a termelőket, mint a vásárlókat formálisan szétkergették.* A hetipiac radikális feloszlátása minden indokolás nélkül történt.

A falvakból és szállásokról bejött gazdák elkeseredése óriási volt az érthetetlen intézkedés nyomán és a gabonapiacra nem egy olyan jelenet is lejátsszódott, hogy *egyes gazdák fel akarták gyújtani elkeseredésükben a piacra hozott terményeket.* A szétkergetett termelők azonnali küldetésbe verődtek és felkérték *Raies* Balázs plébánost, országgyűlési képviselőt, hogy vezesse őket a hatóságok elé. *Hogy több mint kétszáz főből álló küldöttség* Raies képviselő vezetésével azonnali felkeresett *Tabakovics* Miklós polgármestert és *Karakasevics* Gábor rendőrfőkapitányt, valamint *Tillinger* György főkapitányhelyettes távollétében *Jovanovics* Vaszo rendőrkapitányt, akiktől *elégítelték kérést a sérelemért,* amit annál is inkább tartanak a tulajdonomért szűnyevé gazdák súlyosnak, mert az *intézkedésben hatóságai állásfoglalást látnak a pénteki katolikus innep megtartásával szemben.*

Ugy *Tabakovics* polgármester, mint *Jovanovics* rendőrkapitány megnyugtatták a népes küldöttséget,

hogy *buzsán létreértéről van szó* és a polgármester megígérte az igazított küldöttség vezetőjének, *Raies* Balázs képviselőnek, hogy *szigorú vizsgálatot indít az iránt, ki felelős az incidensért és a hibás rendőri közeg példás büntetésben fog részesülni.*

Az incidens okaira nézve a *Bács-megyei Napló* munkatársa kérdést intézett *Tabakovics* Miklós polgármesterhez, aki a következőket jelentette ki:

— Tagadhatalan az, hogy a csütörtöki hetipiacot a rendőrök szétkergették. Az intézkedésről azonban előzetleg semmiféle tudomásom nem volt. Ezért most is csak azt mondhatom, amit a nálam járt nagyszámú küldöttségnek is kijelentettem, hogy *szigorú vizsgálatot indítok az ügyben és a rendőri közeg, aki felelős az esetért el fogja venni büntetését.*

Jovanovics Vaszo rendőrkapitány az esettel kapcsolatban a következő felvilágosítást adta munkatársunknak:

— A rendőrség tisztában van azzal, hogy a pénteki innep a katolikus hívőknek nagy ünnepe, de térszerte is, hogy *nem tartozik az államlag elismert ünnepek közé.* A hetipiac fel-

oszlátásának azonban semmi esetre sem lehet olyan tendenciát tulajdonítani, mintha ez a katolikus innep megtartása ellen ránk volna. Ilvesniről szó sem lehet, az egész sajnálatos eset csupán létreértésből történt. Az ugyan régi szokás, hogy olyankor, amikor a hetipiac innepnapra esne, egy nappal előbb, vagy utóbb szétkérgetik a piacot megtartani, eddig azonban az volt a szokás, hogy *ez néhány nappal előbb bejelentették a rendőrségnek. Most ez nem történt meg és így történt a létreértés,* a melynek alapján a rendőrök hazaültek a piacról a termelőket. A megindítandó vizsgálat egyébként ki fogja deríteni, hogy kit terhel az esetért felelősség.

A fura esettel kapcsolatban legelőször még azt lehetne megkérdezni, hogy *bünyű "apon" jogos a piacot való arúsítás mindenkinél, aki a helyepézt megfizeti és így minden egyébre való tekintet nélkül is jogtalanul kell működtetni a hetipiacot rendőri feloszlátást.* Tekintettel azonban az itt közrejátzó vallási kérdésekre, a katolikus társadalom megnyugtatósa érdekében fontos, hogy a hatóság az incidensért elégtelenti szolgáltatasson.

Apró érdekek akadályozzák meg az állandó magyar színház megszületését

Nem fuzionálnak a szuboticei magyar műkedvelő társaságok

A magyar színjátszás érdekében a napokban egy cikket írtunk, a melyben amellet emeltünk szót, hogy a Subotícán működő két magyar műkedvelő társulatot a Műpártoló Körét és a Katolikus Legényegylet műkedvelő gárdáját egyesíteni kellene. Ennek a két műkedvelő társulatnak engedélye van arra, hogy hetenkint öt magyar előadást rendezzen és mivel a hivatásos magyar színházról az ezidőszakra a Valdaságban még nem működik, a magyar szó és a magyar kultúra ápolása tenné sürgetően szükségessé, hogy a két társulat egyesítésével és művészi vezetés alá helyezésével jobb műkedvelő-előadásokat a lehessen produkálni és magasabb kulturális feladatok megoldani.

A *Bács-megyei Napló* cikkében

felvetett eszmével a *Katolikus Legényegylet* vezetősége szerda esti ülésén foglalkozott és, olyan álláspontra helyezkedett, amely *ugy lát-szik lehetetlenné teszi a két műkedvelő társulat egyesülését* s ezzel a szuboticei magyar színház megszületését. A vezetőség állásfoglalásáról munkatársunk kérdésére *Reitter* Gyula, a Katolikus Legényegylet vizsgálati bizottságának elnöke a következő felvilágosítást adta:

— A legényegylet vezetőségének szerda esti értekezletén a *Bács-megyei Napló* legutóbbi cikke nyomán megindult vitában az az állásfoglalás alakult ki, hogy *a két műkedvelő társulat egyesülését teljesen kizártnak kell tekinteni.* A mi műkedvelő gárdánk ugyanis a mai fokára sajtó erejéből küzdötte fel magá-

és igen sok költségünk volt addig, amíg a jelenlegi műkedvelő színjátszást megalapoztuk. Csak természetesen tehát, hogy *társadszunk és költségeink gyümölcsét sem vagyunk hajlandók másokkal megosztani.*

— Semmiféle akadálya nincsen azonban annak, hogy *tárgyalásokba bocsátkozzunk a Műpártoló Körével* annak érdekében, hogy miképpen támogatathatnánk egymást a két műkedvelő gárda és meg lehetne állapodni abban, hogy olyan napokon, amikor az egyik társulat játszik, a másik nem rendez előadást. Hangsúlyozom, hogy nekünk semmi kifogásunk nincs sem a Műpártoló Körre, sem annak vezetősége ellen és az egyesítésről csupán belső okoknál fogva nem lehet szó. Egyébként a mi két műkedvelő gárdánk arra törekszik, hogy a legjobbba nyujsa és az előadott darabok a megkívánt nyívtól is elérjék.

Megkérdeztük *Pietsch* Ferencné, a Műpártoló Körének vezetőjét is, mi a véleménye a fuzió keresztülvihetőségéről. *Pietschné* a következőket mondotta:

— *A magam részéről nagyon helyesen tartom a Bács-megyei Napló által felvetett tervet és a Műpártoló Kör részéről nem is lenne semmi akadálya a fuzionációnak, amelynek eredményeképpen az egyesítés magyar műkedvelő-társulat lényegesen megerősödne.* Ismerve azonban a viszonyokat, mégis lehetetlennek tartom a két gárda egyesülését, mert *ez elő a Katolikus Legényegylet vezetősége bizonyára súlyos akadályokat gördítene.* Ugy tudom, hogy a legényegylet műkedvelői különben is csak saját helyiségükben és szinpadukkal rendezhetnek előadásokat.

A két nyilatkozattal szemben arra kell hivatkozni, hogy *nem az egyes műkedvelő-társulatok érdeke a legfontosabb kérdés ma, hanem a magyar kultúra, a magyar színjátszás ápolása, ez pedig nem az erők szétforgácsolásával, hanem csak minden erő egyesítésével volna sikeresen keresztülvihető.*

A szünigyi bizottság különben épp pénteki ülésén fog uiból foglalkozni, azzal a kérdéssel, hogy milyen napokra engedélyezze a magyar előadásokat, illetőleg, hogy a hét mely

Minek élsz, pajtás?...

Írta: Mára! Sándor

Ennek a kérdésnek már néhány napja, de eszembe jut még, néha, mintha megtaláltam volna az egyetlen kérdést, amit ember emberhez intézhet. En nem tudom jól megmondani, milyennek tűnik ez föl nekem... ez az egész kérdés, a beállítás, s az, hogy nem mulik el a filumból. Egy vasárnap volt, s nyugtalan voltam és fáradt, az a megszévenítő nyugtalanság és fáradtság, amit az erősebb ellenséges fölény vált ki bennünk: egy nagy hogy, vagy csak egy fá. Nem tudok tenni ellene, ninesenek érveim, erősebb, mint én. És ez is így volt, a fákat néztem akkor délután, verekedtem velük, hangszüllyoztam az életemet, bizonyítottam, nem tehetek róla, hogy ember vagyok s igyekszem tenni ellene. De ez mind hiúság volt, s belefáradtam. Feküdtem a fűvön. A levegőbe néztem és ordítottam hangtalanul. A fái, a széles, kényelmes, már érett juniusi fái gögösen terült előttem, s fölmertem hozzá a magam kis ügyét, s bátoritan lettem. Este felé elindultam a tó mellett, a házak mellett, a vasutaloms felé, s tudtam, hogy egy félóra múlva telefonba beszélnem meg az életemet s átmenetileg megint meg fogok menekülni. Ha a telefonhuzal, ami ember és ember, érdekek és érdekek között húzódik, közben el nem szakad. Mert van, hogy egy délután indokolatlanul elszakad minden és zavar van a vezetékben.

Mikor erre gondoltam, idegesen fölém kezdtem és siettem az állomás felé. Az erdő már sötét volt, a tó fekete, az egész éj telve azzal a rettenetes, nyáresti langyos hallgatással, ami úgy hat rám, mint a halál félelélem. En félek a haláltól, mert lát-ha élet van mögöttem. Az ut végén a vasutalomás piros jelzőlámpáit láttam. A vasharang finoman ösöngött. Ott volt a menekvés. De a vonat még messze volt, s idóm akadt állni a sorompónál egy ívlámpa fényében. Ezek olyan csendes, izgatott percek az életben, várni valamit, ami biztosan jön. Már jelzik. Hajólsz a sorompóra és neszelsz. A huzalok a telegráfipóznákon zúgnak, kémlelssz a sötétebe, s dolgozik benned az induló kívánság: hátha mégse jön?... Öröm vagy bal, vonat vagy ember, de az utolsó percben mindig meghökölök — hátha mégse jön? — s akkor minden erősen más lesz. A sorompó mellett állott egy utitársam. Pupos, nyomorék, kis ferde gnóm. Embormórája alig volt, ptyünykeltésén hosszú, valószínűleg örököltszalónkatát, s aránytalanul nagy, kerek koponyáján öblös szalmakalán. Ágasodnia kellett, hogy könyökével a sorompóra érien. A vasut felé fordult, ügyelt a lámpák féle, nem láttam az arcát, csak a pupáját. A pup erőszakosan, basáskodóan jeküdt a hátán, jelezte fölnyűt és uralkodott az egész emberen. A pup — a sorompó mellett — ezt látszint hirdetni: mi lenne ez a rongyos, szegény ember nélkülem? Tucatigára, szalónkabatos egy a többiek mellett,

En, a pup, adok jellegét s értelmet félének: ő általam pupos ember. Gratuláltam, gondolatban.

Már hallani lehetett, tisztán és finoman, a kanyarodó mögött a vonat. A pupos megfordult, készült a fölzállásra, felémfordította' arcát, egy pupos ember arcát. A pup ott állt szememben, sárgás vén arcában, gyér szőke hajuszában, vértelen ajkában. A szemekben közőny volt és kihívás. Az az állandó harcrakészség a világ ellen, amivel nyomorékok élhetnek csak. Most a vonat eleje már látszott. Eltben a pillanatban a bakterház mögül, az országút fölül har-sány és erőszakos torkokból ének hangzott föl. Ezt énekeltek:

»Drum sag' ich noch einmal
Schön ist die Jugendzeit!
Schön ist sie wohl...«

Nána, gondoltam. Aztán egy fákllya villant föl az országút fölül, léptek dobogtak s újra énekeltek, most már közelebről és minden pillanattal közelebről, hogy szép az ifjúság. Nana, mondtam újra. A pupos előttem talakodott ki a peronra, a jegyszedő állványkasztyóba jegyeinket ének, labdobogás és skoltözás erősödtek, most már ki lehetett venni egy gitárnyögőcsésélet is. A gitár azt az egy mondatot, ennek a dallamát nyögte monotonul:

»Drum sag' ich noch einmal...«
A »drum-nál a zenélő férfias erővel tépte föl mindj a hurokat. A bakter kiált a háza elé, megcsóválta jelzőlámpáját az országút irányába, a peronról ordította, hogy siesse-

nek, mert jön a vonat. Az ének elhallatszott s most már csak a csapat trappoló dobogása hallatszott, míg bedobogótt a vonat. Nyolcan voltak: ombos galyakal kezeikben, hat fu, két léány. Verekek és barnák, megtorpantak a vonat előtt, trumfáltak és fölívohogtak. A kalauz begyömöszölt mindannyiunkat egy félkúbe, hosszú és rezekes harmadosztályu kocsiába. Elindultunk.

Csak akkor vettem észre, hogy a pupos az ablaknál szemben ül velem. Ovatosan és fürgén elsőnek kapaszkodott föl, kikereszte a legjobb helyet az ablak mellett, a vasut menete irányában. Szalmakalapját levegte, gondosan fésült, pomádézott haját szelöltette a nyitott ablak mellett. Egészsen apróan, okosan, szorgalmasan ült a sarokban. A társaság utának. Egy-más mellé zsufozódtak a padok, poros bakkancaikat, térdnaris-vány labakait egymás ölébe rakták. Kihajított inggalléruját fölött vígan forgott napbarnitott, fiatal fejük. Szímet nélkül nevettek és énekeltek. Látszott, hogy rolnék — ez az állatánosítás köztém és a pupos között azonnali nyilvánvaló volt — a legjobb akaratral sem vehetnek tudomást. Rahájukból, hajukból, testükből, a lombokból az a kellemes, erős földszaga áradt, amilyen az erdő szaga este felé. Aztán a világos, ismét férfias erővel, belekantott a hurokba, a lények fölnyögtek s a társaság rázendített.

Énekeltek, mint nyolc fiatal isten és a szemök a féltékenylyben felcsillagta meg a délután. A kerékek ro-

napjain engedti át a színházat a Műpartolók Köre részére, mert a jelenleg engedélyezett hétfői és pénteki nap a kőr véleménye szerint a leggyöngyösebb színházi napok, miért is egy-egy ünnepnapra is szeretnék megszerezni a színházat, amit viszont a színházgaztató ellenez.

Akárhogy is dönt azonban a színházi bizottság, az eddigi jelszavak szerint a mostani rendszert folytatva, nem lehet ezental sem igazán értékes eredményeket elérni. Akik a közlekedés ellen akadályokat gördítenek, nem tesznek jó szolgálatot a magyar kultúra ügyének.

Zürich változatlan

A deviza árfolyamok stabilizálása.

A zürichi tőzsdén néhány nap óta különös tünetek figyelhetők meg. A «beteg» valuták kurzusa napok óta egyhelyben áll, nem változik. A beteg kurzusok legnagyobb szövődjéje, a bécsi kurzus megállt. A budapesti kurzus zürichi jegyzése «változatlan». A berlini jegyzés alig mutat fel változást.

Ugy látszik, a pénzügy nagyhatalmaságai rájöttek, hogy az a pénzügyi politika, amelyet eddig követtek, abszolút rossz. Rosszabb már nem is lehet. Mert az állandó bizonytalanság mellett olyan zavart idéznek elő a világgazdaságban, a kereskedelemben és iparban, olyan bomlást hozott az áruforgalomba, a normális árbehozata és kivételbe, amit talán évek megtízszített munkája sem képes helyrehozni.

Az egyedüli eredmény, amire vezetett: gyárak bezárása, iparüzem megszüntetése és kolosszális munkanélküliség.

Ezt az eredményt sikerült elérni a kurzusok boszorkánytáncával.

Most legalább ideiglenesen vége szakadt ennek az örökletes forgatagnak és — ki tudja, mennyi időre, — megszűnt a küll be.

A mi körünk is néhány nap óta egyhelyben áll. Ugy látszik, a legjobb pénzügyi politika az, ha... nem történik semmi és minden változatlan. Az oroszokat vallomási akciónak rendszerint vallataramlás a vége.

hogása és az ifjúság szépségének naiv és mezeivirágsgazu himnusza versenyt lármáztak. Így értünk, egyre tombolóbban és szeretlenül, a külvárosi állomás elé. A csapat kiszállt. Nevettek. Csak most vettem észre, mikor álltak, hogy lépcsők bizonytalanok — délután ittak is valamit. A kedvük mindenestre szeretlen volt. És így esett, hogy mieftött ellágytak volna a jükték, kettes és hármas turnusokban ugrálva le a lépcsőkön, utolsóknak ketten az erdőszagok közül megállottak. Ránk néztek. Az egyik — fiatal, kedves, fiuarcú volt — nevetett. Aztán, még nevetve, váratlanul és bevezetés nélkül, talán tudatlanul, talán csak valami irratószerű régi porányi ösztön parancsára a pupos ara felé hajolt s egy hangfejlesztés, amit én betekibe hangszerezni nem bírok, ezt kérdezte:

— «Wozu — lebst — Dn — Kamerad...?»

A farsa már a lépcsőn volt s visszafordult. A fiu egy ugrással mellé lépett: a vonat már indult. De az ablakon át, még mindig valami nevetéssel, becsapódott tagolt mondat:

— Minek élsz, pajtás?...

A vonat már Berlin felé járt és a pupos még nem félt. Últünk a kuckóba kocsis sőtétében, már nem láttuk az arcunkat, csak éreztük, hogy nézünk egymást. És így hallgattunk. Hallg.

Nem felelt akkor sem.

A kormányt nem az ellenzék fogja megalakítani

Beszélgetés Protics Sztójánnal

Davidovicot okolja a demokrata-párt döntéséért

A demokratapártban lefolyt szavazás után, amely döntő jelentőségű a válság további lefolyására nézve, beogradi munkatársunk legkeresettebb Protics Sztójánt, a szerb alkotmányrevíziós mozgalom megalapítóját és megkérdözte véleményét a demokraták határozata felől.

Protics Sztóján kijelentette, hogy előrelátta ezt az eredményt, mint-hogy Davidovic nem erős akaratú egyéniség. Egész másképp volna volna le a vita és más lett volna a szavazás eredménye is, ha Davidovicot egyenesen képviselte volna álláspontra és hogy ha a horvát blokk már Beogradban lett volna. Ebben az esetben a párt többsége Davidovic mellett állt volna.

— Egészen más kérdés azonban — folytatta Protics — hogy a radikális pártban meg lesznek-e elégedve ezzel az eredménnyel. Azt hiszem, hogy a 30 baloldali képviselő, vagy legalább is jó részük ki fog lépni a pártból. Ennek a radikálisok természetesen nem nagyon örülnek, mert a meglétebbéidit demokratapárttal együtt már nem képviselnek.

olyan többséget, mint eddig.

— Éppen ezért valószínű, hogy Protics, eddigi mentalitásához híven, meg fogja kísérelni egy lista radikális kabinet megalakítását. Ez szigorúan választási kormány lesz. De nem tartja Protics kizártnak azt sem, hogy Protics újra szövetsézik. Pribicevicscsal. Ebben az esetben a választások sokkal nagyobb terror jegyében fognak lefolyni.

Arra a kérdésre, hogy mennyi lehet azokból a hírekből, hogy Korosec belép a kormányba, kijelentette Protics, hogy azok után a kijelentések után, melyeket Korosec ő előtte tett, meg van győződve arról, hogy nem fog belépni a kormányba.

A ljubljani közéleti választásokról rövidesen csak annyit mondott, hogy az eredménnyel nagyon meg van elégedve.

Végeztül azt a kérdést intézte munkatársunk Proticshez, hogy van-e kilátás arra, hogy esetleg az ellenzéki pártokból alakul meg az új választási kormány. Protics kijelentette, hogy ezt jelenleg kizártnak tartja.

A bolgár kormány a jugoszláv kormányt teszi felelőssé a komitációs felkelés miatt

A bolgár kormány jegyzéke — Hivatalos bolgár jelentés az ellenforradalom leveréséről

Szófiából jelentük: A bolgár kormány jegyzéket adott át az S. H. S. állam szófiái követének, amelyben hangsúlyozza, hogy azok a komitációs bandák, amelyek Dzsisztendilt elfoglalták, a szerb határon át jöttek be Bulgáriába. Ezért a bolgár kormány azzal a kérelemmel fordul a jugoszláv kormányhoz, hogy adjon ki rendeletet a katonai és határmenti közigazgatási hatóságoknak, hogy azok vessenek véget ezeknek az állapotoknak. A jegyzékben a bolgár kormány kifejezi, hogy nem kételkedik a beogradi kormány jó szándékaitban.

Mint Beogradból jelentük, politikai körökben nagy méltatlankodással fogadták a bolgár kormány jegyzékét. A bolgárok ugyanis most ugyanazt a vádat emelik a jugoszláv kormány ellen, amellyel már évek óta éppen a jugoszlávok vádolják a bolgárokat: a macedón komitációs támogatásával. Rámutatnak Beogradban arra, hogy éppen a bolgár kormány volt az, amely befozdta a macedóniai menekülteket, megtűrte, hogy azok nyilvános egyesülésekbe és komitékba szervezkedjenek, amelyek az autonóm Macedónia megvalósítását tűzték ki célul. Kétségtelen tény az is, hogy számtalan esetben bolgár területről törték be komitációs bandák jugoszláv és görög területre és állandóan fenyegetik ott a közbiztonságot. A bolgár kormány jegyzékét Stambulinski trükkjének tekintik, aki a lausannei konferencián is feladta már kezében a kisantanthoz orientálódó politikáját.

Ha viszont nem az eliozultság beogradi szemüvegén keresztül vizsgáljuk a bulgáriai kizárlatokat, akkor megállapítható, hogy a macedón komiték nemcsak az S. H. S. állam nyugalma, hanem legalább éppen annyira Bulgáriát is nyugtalanítják. Bulgáriában a macedón menekültek ma az ellenforradalom táborába tartoznak éppen úgy, mint a Vrangelisták nagy tömegei is. Stambulinski a parasztonegretek támaszkodik, amelyeket, mint az el-

mult napok bizonyították, hármikor fegyverbe is szőlítath. A polgári ellenzék ezzel a fegyveres erővel szemben a Vrangelisták és a macedón komitációs fegyverekre támaszkodik. Stambulinski uralma nem sovínváns, hanem szociális erőkné alapszik. A sovínvámszt az ellenzéki blokk képviselői és ezért tudja extenzív céljai szolgálataiba állítani a bolgár nemzetiségű macedón menekülteket. Macedónia mindig tűzfészéke volt a Balkánnak. De a balkáni békét nem Stambulinski parasztdiktatúrája veszélyezteti, hanem az ortodox fel, ha a sovínváns polgári ellenzék kerülne uralomra Bulgáriában.

A bulgáriai eseményekről egyébként a beogradi bolgár követség összefoglaló hivatalos kommuniké adott ki, amely így adja elő az ellenforradalom lefolyását:

— December 4-én este egy 500 fős komitációs banda, amely macedón menekültekből alakult, akik jugoszláv területéről jöttek, elfoglalta Dzsisztendilt és kormányt alakított. A csapat kihasználta azt a körülményt, hogy Dzsisztendili helyőrsége elégtelen volt és az ellenzéki blokk is támogatta őket. A lözongások a bolgár kormány lojalis magartatása a szomszédokkal szemben és azok a rendszabályok, amelyeket e célból életbe léptettek.

— December 5-én délután Tomov hadügyminiszter egy katonai osztályon a polgári hatóságok támogatásával elfoglalta Dzsisztendili városát és helyreállította rendet. Erőszakosságok nem fordultak elő.

— A földműves szövetség önként felajánlotta segítségét a kormánynak és 10.000 önkéntest állított fel a komiték ellen harcba.

— Tekintettel arra, hogy a szükséges fegyverekkel sem rendelkezett és a veszély már el is múlt, a kormány nem vette igénybe ezt a segítséget. Az önkéntesek egy része, akik Szófiába jöttek, körülbírták a városokat falvakban. Jelenleg mind a hétére van éppen Bulgáriában.

Keresik a kétszeres rablógyilkost

Az áldozatokat felboncolták

— Novisadi indósióntól —

Ismertettük azt a vakmerő rablógyilkosságot, amelyet szerdán délelőtt a Novisad—Srbobran közti országúton követték el.

A novisadi rendőrség a csendőrséggel együtt erőlyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére és annyit már megállapítottak, hogy az az ember, aki Létia Milorád csenei gazda kocsiára Novisad határában felszállt és a gazdát, valamint Cvetanov Rádó kocsiát meggyilkolta, 25 év körüli sovány, vézna termélt ember. A fején tarka báránybőr süveg volt, fehér foltokkal. Rövid fekete kabát volt rajta, kopott fekete nadrág, lábszárvédőkkel.

Megállapították továbbá, hogy a kétszeres rablógyilkosság után főhadon Piros közösgé felé ment.

Piros közösgében, a csatorna mellett megtalálták Létia Milorád pénztárcáját, amelyben csak irományok voltak.

Pirosról a tetes gyalog, kerülőutakon Novisadra ment és a nyomozó hatóságok abban a feltevésben vannak, hogy a gyilkos Novisadon bujkál.

A rendőrség minden embere tevékeny részt vesz a nyomozásban és azt hiszik, hogy rövidesen kézrekerül. A két áldozatot a novisadi kórházban a vizsgálóbíró és az ügyész jelenlétében két törvényszéki orvos felboncolta.

A sérülések után itélve a gyilkosokból Cvetanov Rádó kocsiát gyilkolta meg, mert az volt a két ember közül az erősebb és ha a gyilkos időt hagy neki, elbánt volna vele. Utána gyilkolta meg a gazdát, Létia Milorádot.

A rendőrség ma a Novisadról kitéle vezető összes utakat, valamint hidakat elállta és nyolcven csendőrel és lovasrendőrel nyomoz a gyilkos után. Csütörtök este nagyarányú rajta volt, mivel az eddigi nyomozás szerint a gyilkos csütörtök délután az egyik novisadi kereszében éhelt. Valószínűleg sikerül az éjszaka folyamán elfogni a gyilkost, mert a rendőrség — bír szerint — már nyomon van.

Az eset lézas igazolomban tartja Novisad egész környékét.

A milliókat kamatozó képek

László Pülöp fiatalok képei milliómossá tették egy óceáni származású igazost

Harmine-harmineöt évvel ezelőtt egy staribecsei asztalosmester, Szabó János Pestre küldte fel a fiát, aki Staribecsejen már megtanulta az asztalosmesterséget, szerencsés próbáit, Szabó asztalos fia, Szabó Imre Budapesten néhelen kapott munkát, végre is a Czákó és Jellinek szállítmógnál kapott munkát, csomagoló asztalos lett. Takarékosan egy kis fölöt is szerzett s egykét év után kibérelt a szállítóócig iródiára mellett, az Arany János utca 14. szám alatti házában egy kis utcai bolti helyiséget, ahol kénkeretözö üzletet nyitott. Kis, igénytelen és megtehetőss piszkos bolt volt a Szabó Imre boltja, staribecsei földjei nem is igen bízkéllkedtek vele. Akkoriban azonban László Pülöp sem volt még, a Londonban élő nagy lazánkita, hanem igénytelen kezdő festő volt, aki egyik kaszinó nagyereményben rendezendő kollektív kiállításra látta a sikert. A termet ingyen megkapta, de a képeit, amelyeket főleglén összegyűjtött, be kellett volna kereteztetni s erre nem volt pénz.

ze. Betévedt valahogy Szabó Imréhez, aki elfogadta a művész ajánlatát, elkészítette a képekhez a keretet s a munkadíjat — képekben kapta meg.

László Fülöp még többször rászorult Szabó Imrére, akinek így lassanként egész kis képtára lett László-képekből. — Huszonnyegyet képet kapott a festőtől, amelyeket most is feltűve őriz. A budapesti francia misszió valamelyik tagja megtudta, hogy Szabó Imrének huszonnyegyet László Fülöp festménye van, látta a képeket és első szóra ötven millió koronát ajánlott fel értük. Ötven millió korona francia frankban is negyven millió. A képerkező azonban jó üzletembernek is bizonyult, nem szédült el az ajánlattól, hanem kiszámította, hogy negyvenmillió francia frankot négy-öt képerért is adnának Párisban s így a misszió élelmes tagja hatszáz százalék hasonhoz jutna. Nem adott túl a képein. Az ajánlatot azzal utasította vissza, hogy egyéb vagyonra úgy sem lévén, gyermekeinek hagyja örökségül kincses festményeit.

Az új kalifa

Medzsid herceg díjat nyert a párisi szalon kiállításán

Medzsid hercegről, aki az elmenekült szultán helyett, mint a török dinasztia legidősebb tagja, a kalifátus méltóságát foglalta el, most érdekes ismertetést közöl egy német diplomata, aki éveket töltött Konstantinápolyban és alkalma volt a herceg egyéniségével is közelebbről megismerkedni.

Medzsid herceg — írja a német diplomata — mindazon tulajdonságokkal rendelkezik, amelyeket az angolai kormány az új kalifától megkíván, s amelyek röviden e szóval jellemezhetők: *islám modernizmus*.

Medzsid hercegről már Abdul Hamid uralkodása alatt is köztudomású volt, hogy liberális szellemű és európai műveltségű. Az új kalifa ma 54 éves és az 1876-ban elhalt Abdul Azis szultán fia. Egyetlen fia van, Omar, aki a háboru alatt egy berlini katonai iskolában nevelkedett és németül épp oly jól beszél, mint anyanyelvén. Különbözik maga Medzsid herceg is beszél a német nyelvet.

Abdul Hamid uralkodása alatt Medzsid hercegnek sohasem volt szabad engedély nélkül és az előírt kíséret nélkül palotáját elhagynia.

Közvetlenül a háboru kitörése előtt, 1914-ben, a párisi szalonban állított ki egy képet, amelynek »Leckeóra« volt a címe s egy tanítót ábrázolt két gyermekkel. A képpel díjat is nyert.

Medzsid herceg történelmi gondolkodásmódjára jellemző az azok a szavak, amelyeket Törökország megreformálásáról beszélgetve hoztam intézett. »Amint a természetben mindennek lassan és fokozatosan kell kifejlődnie, ugyanúgy a történelemben is. Minden reformnak időt kell hagyni arra, hogy megérjen. Hízen úgy a természet, mint a történelem egy egyenesvonalú fejlődés törvényeinek van alárendelve. Vallásunk kiméli az egyéniséget, mert természete szerint demokratikus; ember és ember között az iszlám nem ismer különbséget. De a mi világnézetiinknek alanya az összesség java és nem az egyéni jólét. Vallásunk saját existenciánkért harcol és jövendő határaink biztosítására. Halsten, — amint az vallásunk tanítja — egyetlen jelent az igazsággal, akkor a hadak urának mellékel kell állania, mert a jog és marasabb erkölcsiség, a mi oldalunkon vannak.«

A törökök már sokszor hallottak ilyen bizakodó, reménykedő, biztató szavakat, most azonban tényeket, sikereket is látnak, természetes tehát, hogy igen népszerű előtűnik az új kalifa.

Nagy Jancsi tragédiája

Eltemették a kis hegedűművészt

A kis subotcai hegedűművész fiatal teste már megtért pihenni az anyaföldbe, de az a súlyos veszteség, amely Nagy Jancsi halálával a magyar zeneművészet érte, még sokáig fölszínen fogja tartani a megrázó tragédiát.

A budapesti Zeneakadémia előcsarnokában ravatelozták föl Nagy Jancsot. A Liszt Ferenc-téri palota oszlopai előcsarnoka egészen meg-

Nagy Jancsi

telt a budapesti művészvilág színejavával, ott volt mindenki, aki a zenét, a művészetet szereti. Komor kép volt a koszorúktól roskadozó ravatelon a fiatal halott és mellette a hegedűje, amely a hirt, a fényes jövőt és a nagy nevet jelentette számára. A zeneakadémia könnyes szemű tanárai, növendéktársai és a magyar művészvilág legkiválóbbjai kísérték utolsó útjára a subotcai fiút, akinek ezzel a végtisztességgel vég-

leg leárult nagyráihivatott élete.

Nagy Jancsi hozzátartozói között csak az édesapja lehetett a temetésen, aki fia látogatására utazott Budapestre és a temetéséről fog hazatérni. Édesanyja és testvérei

Nagy Jancsi édesanyja

lithon megtörtén várják az újabb híreket a kis halott utolsó óráiról. A szerencsétlen Nagy Jánosné mutatjuk be egy képen, karjában legkisebb gyermekével a súlyos családi tragédia hírének első perceiben. Másik képünkön a kis Nagy Jancsi gyermekszemei néznek felénk, kezében a hegedűje, amely őt a világ második Paganinijévé tette volna és amit egy ostoiba automobil örökre kiültött a kezéből...

Az adai kényur

A csendör szereimi drámája

Főtárgyalás a subotcai törvényszéken

Érdekes bünpörben tartott főtárgyalást csütörtökön a subotcai törvényszék büntető tanácsa.

A bűnör vádlottja egy volt csendör: *Mirilovics Pája*, aki öt hónap óta van vizsgálati fogságban.

Mirilovics Pája Adán teljesített szolgálatot, ahol körülán ur, sőt kényur volt. *Mirilovics* határháza jellemző, hogy az egyik tanu: *Klaics Gyuro* adai rendőr-örmester, elmondta, hogy amikor *Mirilovics* az utcán megjelent, *mindenki elbújt előle*.

Egy másik tanu: özv. *Novákné Szabó Teréz*, akivel a csendör szereimi viszonyt folytatott, azt mondotta:

— *Mirilovics* csendör akkor pófozkodott az utcán, amikor tetszett neki.

A brutális, fékezhetetlen indulat ember beleszeretett Adán a feltűnően szép és amellet gazdag özv. *Nováknéba*, aki most huszonnyegyet éves. A férje a háboru alatt esett el és őt maradt özvegyen, tizenöt hold jó bácskai földdel, ami ma tekintélyes vagyon reprezentál.

Mirilovics egy kis leánnyal megüzente az özvegynek, hogy szereti és feleségül akarja venni. *Novákné* visszazent, hogy nincs kedve férjhez menni. Erre *Mirilovics* éjszaka az özvegy ablakához ment és bezörgögette, hogy beszélni akar vele.

Az özvegy helyeit az anyja ment az ablakhoz és megmondotta a csendörnek, hogy a lánya nem kíván vele beszélni és hagyja őket békén.

A csendör eltávozott, de másnap a kertén át visszatért s arra kényszerítette a megretentett asszonyt, hogy kedveskedjen levélben. Az özvegy inkább félelemből, mint vonalomból egyjött el *Mirilovics*-esal Adán és a

mikor a csendört áthelyezték *Móla*, oda is vele ment.

Három hónapig élt az asszony *Mólon* együtt a csendörrel, de ez olyan durván, brutálisan bánt vele, hogy otthagya és hazament szüleihez, Adára.

A csendör feldühösítette az asszony távozása és fenyegető üzeneteket küldött neki, hogy ha nem jön hozzá vissza, lelövi ahol találja.

Ez év június 2-án reggel 9 órakor özv. *Novákné* a piacon volt, Adán, amikor egy cigánykisléjű, rongyos ruhájú ember közvetlen előtte megállt, revolvert rántott elő és rálőtt. A golyó az asszony mellébe hatolt és a hátán jött ki a testéből, átfurva a tüdőt.

A hatalmas termetű, erős asszonynak a súlyos sebesülést után még volt annyi ereje, hogy tíz lépésre elfutott, a cigány utána lőtt, a második golyó is talált, a bal karon ejtett sebet.

A piac összeszaladt, a súlyosan sérült asszonyt ápolás alá vették, a cigányt pedig *Klaics* rendőr-örmester elfogta: *Mirilovics Pája* csendör volt, aki a merénylet elkövetésére levetette a csendőri egyenruhát, nehogy az asszony már messziről fölismerje és elmenekülhessen, s cigányoknak öltözzön.

Novákné felgyógyult s a csendör ma szándékos emberölés kísérleté miatt vonta felelősségre a subotcai törvényszék.

Pavlovics István törvényszéki elnök vezette a főtárgyalást. A tanács tagjai voltak *Gyorgyevics Jován* és *Taszics Alexander* törvényszéki bírók.

A kövvadát képviselte *Marusics Koszta* államügyész, a védelmet *Veréb Gyula* dr. ügyvéd látta el.

Mirilovics Pájt gyertyes fogház kísérli a tárgyalás terebé. Szarga színű, bő nem a testére szabott nyári zakkló van rajta és koptott, sötétszürke pantalló. Az arcán serkedő vörös szakáll. Megörö-

nyvedve ül a vádlottak padján, fejét folyton a földre szegezve. Mikor beszél, katonás tartással áll a bíróság előtt.

Az esetet úgy adja elő, hogy nagyon el volt keseredve, mert a kedvese elhagyta. Amikor ez év június 2-án, Adán meglátta a piacon, hirtelen indulat fogta el és *lelőtt* lépés távolságról egyszer rálőtt, de nem volt szándékában megölni.

Elnök: Két lövés seb van az asszony testén s maga azt mondja, hogy egy lövést tett?

Vádlott: Van két tanum, hogy csak egyszer lötem az asszonyra.

Elnök: Az orvosi szakvélemény erősebb tanu és az két egész külön sebesülést állapít meg.

Özv. Novákné, Szabó Teréz tanut szólítja az elnök.

Magas termetű, telt idomu, feltűnően szép, fiatal asszony lép a bíróság elé.

Halk hangon adja elő vallomását, elmondja, hogy mennyire földöz a csendör, amíg félelemből a kedvese lett, mikor *Mólon* együtt éltek, folyton durván bánt vele, többször bajonettel megszurkálta, nem bírta tovább ezt az életet és mikor már 70—80.000 koronát is elköltött *Mirilovicsra*, elmenekült tőle és hazament szüleihez Adára. Aztán elmondja a merényletet, amelyet a csendör az adai piacon követett el ellene. Nem tizenöt lépésről, hanem közvetlen közelből és nem egyszer, hanem kétszer lőtt rá.

Vallomására megesketik.

Klaics Gyuro adai rendőr-örmester a következő tanu, aki elmondja, hogy a vádlott erőszakos, durva, brutális ember volt, akitől Adán az egész közösség félt és őt magát is megfenyegette, hogy lelövi. Tudomása van róla, hogy özv. *Novákné* megfenyegette, hogy ha nem lesz a kedvese, lelövi. Az asszony ezt sirva jelentette neki a közösséghez.

Kihallgatták még *Berentei Rózát*, aki szakácsné volt a csendör lakatán Adán és midőn a csendör ségét Adáról *Móla* helyezték át, *Mólon* is. Tudomása van róla, hogy *Mirilovics* mindig durván, erőszakosan bánt a vele együtt élő *Nováknéval* és hogy gyakran bántalmazta.

Ezzel be volt fejezte a bizonyítási eljárás és *Marusics Koszta* ügyész terjesztette elő a vádbeszédét. Gyilkossági kísérletet lát fenforogót, szigorú büntetést kér.

Veréb Gyula dr. védő enyhítő körülmények figyelembe vételét kéri.

A bíróság a vádlottat emberölési kísérletének büntetésében mondotta ki bűnösnek és három évi börtönrre ítélte; öt havi vizsgálati fogság beszámításával.

Az ítélet jogerős.

Karácsonyi meglepetésül meghalt egy amerikai nagybácsi

Hordáról hányatulajdonos

Ugy látják még mindig vannak amerikai nagybácsik. Az amerikai nagybácsik tudvalevően Európában születnek és a nagybácsi cím és jelleg elnyeréséhez szükséges sok évi gyakorlati idő eltelte és a jókörü végrendelet szabályszerű aláírása után Amerikában halnak meg. Az előtt nagyból volt a termés nagybácsikban, most azonban egy idő óta ebben a fontos irányban sajnos visszacsús állott be, amely különösen a későbbi években lesz erősen érezhető. A háboru alatt ugyanis nemcsak a születések száma volt minimális, de körülbelül hét esztendőig nem vándorolhattak ki a nagybácsi jelöltek sem. A hét szük esztendő tehát majd később fog jelentkezni ezen a téren.

Az idei nagybácsi termés betakarítása most van folyamatban és ezáltal bácskaiak is részesülnek benne. Mint a *Chicago*ban megjelenő Amerikai Magyar Népszava írja ez év

szeptember 8-án meghalt Cincinattiban a szentái származású Weisz Áron, aki végrendeletében csekély hat millió dollár értékű vagyont hagyott hátra. Weisz mint hordár kezdte meg milliómestri pályáját, aztán földspeciánus lett, majd később bányarészeket vásárolt és főleg ez utóbbi módon szerezte nagy vagyonát. Amerikai nőt vett el feleségül, aki azonban már huszonöt évvel ezelőtt meghalt. Házassága gyermektelen volt, rokonai nincsenek Amerikában. Az öreg ur azzal a tervvel foglalkozott, hogy otthagyja Amerikát és vagyonával visszavándorol Európába. Meg is tette már a szükséges előkészületeket, eladta két házat és pénzezt tette részvényt, amikor alkig két-három napi betegség után hirtelen meghalt.

Ha vannak még itthon hozzátartozói, az illetékes Weiszok bizonyára nagy örömmel fogadják majd a nagyszerű nagybácsi halála híreit, mint kedves karácsonyi meglepetést.

HIREK

A jökevény ellen

Megdöbbenést és szomorú bizonyítékok olvashatók naponta az újságokban arról, hogy milyen zord, egységes frontot alakítanak a megcsontosodott előítéletű nagyképűek, a keserűs hangulatú politikusok és a savanyura áporodott hatóságok a jökevény ellen.

Budapestről csak nemrég jelentették, hogy a rendőrség betiltotta Nagy Endre kabaróját, mert politikuskokat karrirozott ki. Egy pesti kabarészíni megbiatott, mert konteranszaban egy államtitkárról mert viccelt taragni. Páris egyik legnagyobb kabaréjában be akarnak tiltani egy dalt, amelyben a spanyol király gólans kalandjairól van szó. Miskolcon rendőri cenzura alá veszik az újsákok előadások színerőltő szindarabokat és a színésznők kosztümjeit is. Es leguabban betiltották már Budapestben a délutáni táncot is az éteremekben.

Jelenlételemek látszó kiestések az első pillanatra, de ha a zord és vizgasztalor jelenben ugys áll látni már mosolygó arcot, deris tekintetet és jaj milyen ritkán hallani tiszta kacagást. És a hatóságoknak, a politikuskoknak, az emberek sorsát intéző kicsi és nagyobb parancsolóknak még mindig sok a jökevény ember, őket igazítja a néhol feltörő nevetés, nekik fájdalmas a mosoly, a mely a szomorúság sötét felhői közül néhol úgy tör elő, mint a drága nap sugar.

A savanyúságra áporodott egyöntetű szomorúságot akarnak látni a világon, minék a jökevény, amikor nekik rossz a hangulatuk, mire való a kacagás, amikor szadikus kedvében csak sűrű emberek szeretnénk látni mindenütt, ók uniformizálják a szomorúságot és hadat üzennek a jökevénynek . . .

A beteg ember mindig irigylő az egészségeset és nem his merékben haragszik rá. A világ beteget, akik az emberek sorsának rosszul való intézésébe láradtak és betekedtek bele, azonban mégis görcsösen ragaszkodnak ahhoz, hogy kóros lehetőségek másokat is megfertőzzenek, az egyetlen egészséges testrészt akarják leoperálni az emberiség testéről, a jökevényt és csak szomorúságot, csak könnyeket és fájdalmat akarnak könyveteni . . .

Ezért nem szabad mókázni Budapestben, ezért tilos a tánc és ezért akarják száműzni a vidám dalt már a párisi kabaréból is . . .

(1. f.)

Az oroszok már engedékenyebbek Lausanneban

Kemal pasa bizik a török követelések teljesítésében

A lausannei konferencia legmeglépőbb eseménye Csicserin orosz külügyi népbiztosnak amerikai újságírók előtt tett nyilatkozata. Ebben Csicserin kijelentette, hogy Childs amerikai delegált javaslatát, amely a szövetségesek javaslataiban is befoglalják, a tengerszorosokra vonatkozólag ellogadhatónak tartja, abban az esetben, ha a hadihajók csak békés szándékkal közelelhetnek a tengerszorosokban.

Diplomáciai körökben nagyon fontosnak tartják Csicserin nyilatkozatát, mert ebben azt látják, hogy az orosz delegáció visszavonulása

A Bácsmegyei Napló a pénteki újság miatt szombaton reggel nem jelenik meg. A legközelebbi szám a vasárnapi szám lesz, amely husz oldal terjedelemben érdekes tartalommal fog megjelenni.

— Mariora és Mária királynő Sarajevóba utazott. Beogradból jelentik: Mariora királynő édesanyjának, Mária királynőnek kíséretében csütörtökön déli féltenekötökör Beogradból Sarajevóba utazott. A királynőket szárnysegédek és két udvarhölgy kíséri. Mariora és Mária királynő néhány napot lildzsében fog eltölteni. Sándor király, amennyiben a kormányválság néhány nap alatt elintéztést nyer, lildzsében megfogja őket látogatni és onnan Dalmáciába fogneken utazni.

— A Magyar Párt elnöki tanácsának ülése. A Magyar Párt elnöki tanácsa — mint a pétevezetési közli velünk — december 10-én, vasárnap délelőtt tartja a havi rendes ülést.

— Az új jegyzői kinevezések ügye. Novisadról jelentik: A V. dovdan Beogradból nyert értesítése szerint megerősíté az a hírt, hogy a belügyminiszterium az új jegyzői kinevezéseket megsemmisíti és az eddigi jegyzők tavaszig maradnak meg csak helyükön, a mikor az új választások előtt ki fogják majd őket cserélni.

— Vajdasági titviselők és bírák kiütetése. Öfelsége a királyr Markovics Ignácot a novisadrágy hivatal főnökét, valamint Lemaics Jovan vizsgáló bíró a Száva-rend keresztjével tüntette ki.

— A rokkantak a parlament feloszlátása ellen. Beogradból jelentik: A szociálpolitikai miniszterium és a rokkant intézmények vezetői az utóbbi napokban a rokkantaktól számos levelet kapnak, amelyekben élesen tilták, hogy a kormány a rokkant törvény benyújtása előtt lemondott. Azt kívánják, hogy a parlamentet addig ne osszassák fel, a míg a rokkant törvényt el nem fogadták.

— A Balkán Protics ellen. Beogradból jelentik: A »Balkán« csütörtöki számában éles támadást intéz Protics Szoifan ellen. A cikk hangjának durvasága miatt, amely Cicvarics emlékeztetés cikkének tónusára emlékeztet, általános feltűnést és felháborodást keltett.

— Orlando támogatja Mussolini. Rómából jelentik: Orlando palermói beszédében azt fejtegette, hogy a fasizmus a bolsevista tulpanásoknak a következménye és ezért teljes támogatásában fogja részesíteni Mussolini politikáját.

készül és nem fog szilárdan kitartani eddigi álláspontja mellett.

Konstantinápolyi jelentés szerint török politikai körökben nagy aggodalommal néznek a lausannei konferencia lassu menete elé. Kemal pasa kijelentette, hogy nem látja a lausannei konferencia tárgyalásainak haladását, hanem inkább csak izgalmas és természetlen vitákban merül ki a konferencia munkája. Kemal pasa azonban kifejezést adott azon meggyőződésének, hogy a szövetségesek minden kísérletük ellenére is, végül mégis kénytelenek lesznek a török kívánságokat teljesíteni.

— Leszállították a balesetbiztosítási járulékat Beeskereken. Beeskerek jelentés szerint az ottani munkásbiztosító pénztár a baleseti járulékat 8 százalékról 6 százalékra szállította le.

— Az 1902. évfolyambeli nemszláv haddkötelesek bevonulása. Beeskerek jelentik: A »Pravda« legutóbbi cikket irt arról, hogy az 1902-ben született nemszláv haddköteleseknek december folyamán kell bevonulni. A »Bácsmegyei Napló« munkatársa kérdést intézett a beeskereki katonai ügyosztályhoz, ahol azt a felvilágosítást kapta, hogy az 1902-beli évfolyamnak behívására vonatkozólag még nem érkezett semmiféle utasítás és nem is valószínű, hogy a legfiatalabb korosztályhoz tartozó nemszlávokat a tél folyamán behívják katonai szolgáltra.

— Nincsics hazaérkezett. Beogradból jelentik: A Politika zagrebi értesülése szerint Nincsics külügyminiszter Lausanneból való hazatérése alkalmissal Zagrebban hosszabb ideig tanácskozott Zanellával. A külügyminiszter Beogradba való megérkezése után kijelentette, hogy senkinek sem adhat közéleti felvilágosítást lausannei működéséről és tárgyalásairól, mielőtt a kormányának nem számolt be. Csupán annyit közölt a miniszter, hogy a jugoszláv politika lausannei eredményeivel nagyon meg van elégedve.

— A novisadi lakáshivatal ismét új vezetőt kapott. Novisadról jelentik: A novisadi lakáshivatal vezetőjének személyében rövid idő alatt harmadszor áll be változás. A hivatal vezetői egymástalan lemondanak. Most Beleslin Sztankot nevezték ki lakáshivatal vezetőjévé.

— Halálozás. Zvoranyi Dezso ludaspuztai kereskedő felesége 64 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Pénteken délután 2 órakor temetik.

— Lemondott járásbíró. Matkovics József palánkai járásbíró benyújtotta lemondását.

— Mikulás-est Beeskereken. Beeskerek jelentés szerint ott csütörtök este a Casinóban a mikéldelők köre fényes sikerű Mikulás-estét rendezett. A műsor egyes számaiban Bárány Kuki, Engel Margit, Kovácsik Irma, Kermé Végh Vilma, Kövessy Márta, Magyar Piri, Schuld Józsa, Nyárai Rezső, Balázs Iván, Csányi János és Láng Imre arattak megérdemelt sikert. A jól sikerült estélyt Juhász Ferenc szerkesztő rendezte és ő is konferálta végig a műsört ötletesen.

— Csehszlovákia megbukott a numerus klauzura. Prágából jelentik: A cseh parlament elé a német nacionalisták a német nemzeti szocialista és keresztényszocialista parlamenti képviselői javaslatot terjesztettek, amelyben követelik, hogy az összes főiskolákon hozsák be a numerus klauzura, még pedig nemcsak a tanulóknak, hanem a tanároknak vonatkozólag is. A javaslatot a koalíciós többség egyhangulag elutasította.

— A horvát emigránsok a blokk ellen. Zagrebből jelentik: A horvát blokk és a horvát bizalmiférlők a Frink-pártnak Ausztriában és Magyarországon tartózkodó tagjaitól az utóbbi időben rópiaratok kaptak, amelyekben azzal vádolják a blokkot, hogy a horvátokat el akarják adni a szerbeknek. A rópiaratok »Az idegenben élő horvátok« nevében írták alá.

— A Novisadi hidsáncok illeteke. Novisadról jelentik: A Bácsmegyei Napló megírta, hogy a pénzügyigazgatóság a hidsáncok megváltási illetékét svájci frank alapon vetette ki.

— A Novisadi hidsáncok megváltásáról az államnak 150 hold földet, 3 barakkot és két kaszárnyát adott. Ha már most a megváltási illetéket svájci frankok alapján számítják, akkor jóval többet ad a város, mint amennyit a hidsáncok egész értéke kifizet.

— Rabbiképző iskolát akarnak létesíteni Sentán. Sentáról jelentik: A sentai zsidóság egy része elhatározta, hogy Sentán rabbiképző iskolát létesítenek. Mialtan nem rendelkeztek az ehhez szükséges anyagi erővel, egy propaganda és gyűjtő bizottságot alakítottak. A bizottság két tagját, Fischer Sándor és Szofer Ágoston kereskedőket Amerikába küldték, hogy az amerikai zsidóság támogatását megszerezzék. Most Fischer Sándor visszaérkezett amerikai utjáról és beszámolt, hogy Amerikában nem ismernek semmiféle jökevény gyűjtést és ilyen nem is lehet ott eszközölni, hanem van egy alap, amelyből az amerikai zsidóság hajlandó a sentai rabbiképző iskola részére nagyobb összeget adni, de előbb az iskola terveit akarják ismerni. Most tehát kidolgozzák a részletes terveket és azt kiküldik Amerikába az egyelőre ott visszatartandó Szofernek.

— A rosszul végződött bucsuést. Novisadról jelentik: Úrcsa Mihály öreg ablakos haza igyekezett Szlovenczkóba, Trencsénbe. Mielőtt elhagyta volna eddigi lakhelyét, Novisadot, néhány ismerőseivel elment egy kocsmába és alaposan beborozott. Az öreg, aki nem szokta meg az italt és nem bírta a bort, annyira rosszul lett, hogy nem tudott magáról. Ezt az állapotot társaságának valamelyik tagja arra használta föl, hogy megakarított minden pénzét, 6000 dinárt és 5000 cseh koronát ellopott. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Egy hónap alatt 316 millió. Beogradból jelentik: Az állami monopól igazgatóság folyó év szeptember havában dollány, só, petróleum, gyufa, cigarettapapír és csekkürlapok eladásából 316.238.877 dinár bevételt ért el.

— Bérkocsi szemle Novisadon. Novisadról jelentik: A rendőrség elrendelte a bérkocsi rendszeres felülvizsgálatát és pedig minden hónap elején és másodikkán. Az első kocsivizsga csütörtökön volt. Valamennyi bérkocsi a városba elő hajtott és ott sorban felálltak. Működés rendőrkapitány, az iparhatóság vezetője és az iparrendészeti hivatal tagjai tüzetesen megsemmisítették minden kocsi, de nem találtak kifogástolnivalót egy bérkocsinál sem.

— Ellogott tolvai cigánybando. Beeskereki jelentés szerint szerdán Beesáron veszedelmes tolvajbando került a hatóság kezére. A községi jegyző a esendőrség segítségével egy óttágy cigánybándát fogott el, a melyik Magyarországon folytatott tolvajlások után nemrég jött át a határon. Első lopásukat Szegrezen követték el, ahol Sztajkov Miklós ottani gazdálkodó istállójából ellopták a lovakat. A cigánybándát ki fogják toloncolni a határon.

— **Betörést kíséreltek meg a novisadi nagytőzsdébe.** Novisadról jelentik, hogy az elmúlt éjjel ismeretlen tettesek betörést kíséreltek meg a novisadi nagytőzsdébe. Előzetleg feleazetani a boltját varcolóját. A zaira az üzlet melletti szabóban alvó tulajdonosné felébredt és segítségért kiáltott. A figyelmeztetés lett jelszóként: közeledtélre a betörők elmenekültek.

— **Időközben a tábla a gyilkos jegyző ügyében.** Novisadról jelentik: *Gatyánszki* Tósz belacrkvai jegyző még a nyáron le akart tartóztatni egy *Petrovics* nevű özvegy asszonyt, aki orgazdasággal volt vádolva. Az asszonynak védelmére kelték *Lidos* Milán és *Ragozsarszki* Mihály ottani lakosok, akik éppen akkor a közelben tartózkodtak. Heves összeszólalkozás után a jegyző hírtelen előkapta a revolvert, *Liscset* lölette, aki ott helyben szörnyethalt. *Ragozsarszki* pedig súlyosan megsebesített. A féltőmploin törvényszék három évi fegyházra és politikai jogainak felüszegésére ítélte a gyilkos jegyzőt, aki felebezzel élt. Csütörtökön tárgyalta a felebbviteli bíróság ezt a bűntényét és a törvényszék ítéletét olyképpen változtatta meg, hogy csupán politikai jogainak gyakorlását adta vissza a jegyzőnek, a fegyházbüntetése vonatkozó rendelkezést jóváhagyta.

— **Egyházias.** Szántó Terns és Szöllős Pál meszaros jegyzesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tábornokok trafikja.** Körülbelül egy éve annak, hogy Csécsi Nagy Imre buszárezedés, az emlekeztes nagyváradi kémdései pör egyik főváltója. Magyarországra repatriált. Röviddel Budapestre érkezése után tábornokká léptették elő, de egyben nyugdíjazták is. Csécsi Nagy Imre hosszú ideig állás nélkül volt, egyidőben szó volt arról, hogy a magyar főváros katonai parancsnoka lesz, azonban a kinevezésnél mellőzték. Mint budapesti tudósítók jelenti, Csécsi Nagy Imre tábornok és báró Hauser vezéreztetés most megkapják a megüresedett soproni különlegességi-árada jogát. A két magasrangú tiszt a kenyér utáni nagy küzdelemben, szakítva az ősi tradíciókkal, felcseréli a csillogó uniformist a kereskedő szürke, hétköznapi civil ruhájával és akik világlétükben mindenki előtt katonásan, vigyázó-állásban álltak, ezennél hajlongani fognak a vevők előtt.

— **Viták egy becskeréki mozion-gedély körül.** Becskerekéi jelentés szerint a városi tanács csütörtökön foglalkozott a Korzó-mozi kérényével, amelyben új helyiségben kért játszási engedélyt és a kérést azzal az indoklással utasította el, hogy a kért helyiség tűzveszélyes. A tanács döntése nagy felzúgást kelt Becskereken, mert ugyanabban a helyiségben röviddel előbb egy másik mozi működött és akkor a hatóság nem találta tűzveszélyesnek.

— **Ertesítés.** Dr. Wilhelm Imre operateur rendelését Páte Kujundžić-utca 13. alá helyezte át. Fogad sebészeti betegeket d. e. 9—11-ig, műtétet igénylő nőgyógyászati betegeket d. u. 3—5-ig. Telefonszám 70.

— **Dr. Andrejevics Andra** fogászati specialista fogorvosi és technikai műtermét egyévi berlini és bécsi tanulmány után megnyitotta és minden fogászati munkát a legmodernebb kivitelben teljesíti. Fogászati laboratóriumában a technikai munkákat fogorvosok részére is végeztet, a bécsi fogászati egyetemén külön volt főnöke végzi. Rendel. d. e. 9—12 és d. u. 2—5-ig. Kralja Petra Park 7. számú házában az emeleten (volt Rejtély-palota). Telefon 4—52.

— **Dr. Mezey István** orvosi rendelőjét megnyitotta. Buzagyóvási rendelő. Férfi és női nemű betegeszk. modern gyógykezelés. Rendel. d. e. 8—11, és d. u. 2—5-ig. Subotica, Cara Osnovna ul. (Vasa Arkanja) személynél) telefon 308.

— **Enyhe telet jósolnak.** Itt a tél, egyszer-kétszer már kosztolót kapunk a hóból meg a fagyból, de még nem lehet tudni bizonyosan; kemény telünk lesz-e vagy enyhe? Most idegít a zavarunkból a tudós német tanár, aki már elküldötte legfrissebb jósátát a lapoknak. A fő időslős szerint a kemény tél annyi hideget halmoz fel a földben és a vízben, hogy aztán a következő tavasszal és nyáron a kiengesztelődéshez nagy melegmennyiségre van szükség. Az 1921—22-es hideg télre azért következtet hűvös nyár. Az ilyen enyhe télre többnyire meleg nyár következik, mivel ilyenkor a hideg felhalmozódások jelentéktelenek. Mérsékeltlen meleg nyár után mérsékeltlen enyhe telet várhatunk. Valószínűleg ilyen lesz az idei tél is. Ha igaz lesz.

— **Gőzfürdő épül Becskereken.** Becskerekéről jelentik, hogy az új gőzfürdő építésére kiírt pályázatra mindössze két pályázat érkezett be, egy orosz menekültekből álló konzorciumtól és egy heogradi cégtől. A két ajánlat maíndem teljesen meggyezik, amennyiben mindkét pályázó a régi gőzfürdő épületét, a mely most hátréltalanok elhelyezésére szolgál, akarja modern berendezési gőzfürdővé átépíteni és ezzel kapcsolatban gőzmosodát létesíteni. A pályázók 25 évre korlátlan haszonélvezetet kívánnak és ennek feltételével napi három óráig a gőzfürdőt átadni. A városi tanács nem döntött még az ajánlatok ügyében, hanem előbb kiadta azokat tanulmányozás céljából *Beslin* Miklós főmérnöknek.

— **Jovanović Györgye** kereskedő Beograd és Török Irene Novisad, jegyzesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Manasszonyi és nyoszolónány-csokrot** nász- és más alkalmi ajándékot legjobban beszerezhet Balog Lina virágüzletében Subotica, Bárány-szálloda mellett. Allandó műkláltság. Naponta friss olasz virág.

— **Uj orvosi rendelő.** Dr. Ceremov György egyetemes orvostudomány megnyitotta orvosi rendelőjét Novisadon, Kralja Petra-ul. 8. sz. alatt. Rendel 9—11, és 3—5-ig.

— **Biztos siker!** December 1-én szerbhorvát nyelvkurzus nyílt meg egy tanár vezetésével. Két csoport lesz, az egyik olyan egyének részére, akik egyáltalán nem tudnak szerbhorvátul, a másik olyanok részére, akik egy keveset tudnak. Előadás mindnap a Kekas-iskolában egy-egy óra mind a két csoport részére és pedig este 6—7-ig és 7—8-ig. Személyenként csak 80 dinár fizetendő havonként. Közlelbi felvilágosítás kapható és heiraltozás eszközölhető a *Bács-megyei Napló* kiadóhivatalában.

— **Hol lehet oltosón és jól ékeznél?** A Fierst-étteremben. 1600 koronától van abonama.

— **Egy jó óra:** ez nagyon sok ember hó óhaja, mert azt mindenki tudja, hogy milyen kellemetlen, ha valaki a pontos idő felől nincs tisztában. *H. Suttner*, a világhírű óráscső, *Ljubiana* 97b, éppen annak köszönhető jó híret, hogy már szinte átment a közudatba, hogy a *Suttner*-órák megbízható, pontos és tartós, jó szerkezettel vannak ellátva. Aki *Suttner*-rel veszt örül, bizonyos lehet arra, hogy a lehető legjobb szerkezetű órája van. Megkímél minden javítást, az ezzel járó bosszúságot. A *Suttner*-órák nagy ártágyeztke zardag választékot nyújt mindennemű ezüst-, arany- és egyéb használati cikkekben.

— **Itó a világhírű fogaszta.** A fog- és szájtápolásra a legideálisabb szer. Kapható mindenütt.

— **Ertesítés.** Dr. Hermann Károlyi rendelése behatárolt részére. Rudics-ut. 2. Telefon 734. Rendelés d. e. 8—11, d. u. 2—5-ig. Modernül felszerelt röntgenlaboratórium. Átvilágítások, felvételi, iherapia.

— **Modern háztasszonyok** legkedvesebb háztasszonya a *Caruso* családok.

— **Karácsonyi ajándékul** érdekes művészi éneket vegyünk *Bratis* Aradnál, a *Bács-megyei Napló* elosztóháza által. Rendelési díj 120. Műterem.

KÖZGAZDASÁG

— **A Vaskapu az SHS. királyság és Románia közös tulajdonára lett.** Annak idején, Magyarország örökös költéséggel szabályozta a Duna alsó folyását s tette a hajózás céljaira alkalmassá. A Vaskapu a magyar vállalkozási szellem és technikai képesség dicséretét hirdette. A trianoni békeszerződés a Duna nemzetköziségének biztosítása mellett a Vaskapu területét Romániának ítélte. Minthogy Románia és az S. H. S. királyság együttesen vállalták kötelezettséget arra, hogy a Vaskapu szélesítési és mélyítési munkálatait befeljezik, a területet közös birtokul adták át Romániának és az S. H. S. királyságnak.

— **Fizetéstépleten a román vasut.** A román államvasut a C. F. R., a szegény emberek és a kis vállalatok közös szenvedésében osztozik: küzd a pénzühánnal. A román államvasut már hónapok óta nem képes fizetni. A rescaie vasmű r-t-nak 170 millió lei követelése van a CFR-en, az Astra aradi vagongyár 200 millió követelése után szaladgál, az urikán-zsilvögyi és petrozsényi szénbányáknak 100—100 millió feleli összeggel tartozik a vasut, a mely a kisebb szállítók számláit sen fizeti pontosan. Romániában sokkal alacsonyabb a vasuti tarifa, mint az S. H. S. királyságban, viszont a vasutnak is lényegesen nagyobb a deficitje.

— **Nem várható a cseh valuta további emelkedése.** A prágai lapok közlik a cseh bankok vezetőinek és több más pénzügyi szakfőnöknek nyilatkozatait. A nyilatkozatok megállapítják, hogy a cseh valuta stabilizálódása befeljezést nyert s a szokol külügyi értékelésében uiabb lényeges előlódás nem várható.

TŐZSDE

— **Novisadi terménytőzsdé.** december 7. Változatosan frányzat mellett elkelt 79 vagon árú. A mal arak: Bacska buza 395—405 dinár, tengeri ar 193 dinár, tengeri csöves 150 dinár, tengeri száritott 373.25 dinár, Zab 272.50 dinár, Liszt 0-4s 375 dinár, korpá 192 dinár.

— **Beograd,** december 7. Páris 510, London 233, Milánó 363, Genf 1375—1380, Newyork 73, Berlin 0.05, Prága 2.31, Bécs 8.105, Bukarest 47.75, Budapest 3.45.

— **Zagreb,** december 7. Zárlat: Dollár 72—73, Bécs 60.1075—60.11.025, Berlin 0.85—1.05, Budapest 3.50—3.45, Prága 230.50—233.50, Milánó 362—366.

— **Zürich,** december 7. Zárlat: Berlin 0.0650 (0.0650), Holland 212.50 (210.50), Newyork 531.50 (530), Milánó 26.50 (26.25), Prága 16.80 (16.85), Budapest 0.23 (0.23), Zagreb 1.80 (1.80), Bukarest 3.30 (3.35), Varsó 693 (693.50) Bécs 600.76 (600.76).

— **Budapest,** december 7. Zárlat: A devizaközpont jegyzésel: Mária 30—30, Lei 14.50—15.50, London 106.80—109.50, Páris 163—169.

ROSSIJA PONCIERE
BIZTOSÍTÓ ÉS VÉGBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG
AZ SBB ALÁ
LEGNAGYOBB NEMZETI INTÉZET

Főirodanyagtagaság: Subotica (Mittelbank palota)   Helyi képviselőket osztatóhivatalokból és a kutaagynak:

(*) I. M. Oradja beogradji ügyvéd, telefon 1548. Intervallon minden ügyben a hatóságokkal. Leveléz szerbül, magyarul és németül. 3748

Felhívás.

— **A tulajdonomat képező Salome-barban, amely Subotica város központjában fekszik — angol búfét szándékom nyítni, amely a bejárattól lenné c helyezve és egész napra át este 9 óráig lenné nyitva.**

— **A búfét vezetéséhez szükséges van egy olyan szakemberre, aki egy helyi üzlet vezetésében mindenképpen kell, hogy legyen, akin h nagy helyi ismerettség és megfelelő intel igendival kell tartnia, mert az a terem, hogy ez az angol búfét a legelőgansabb ilyenmillet egyen a városban.**

— **Nincs kérdés, hogy ha a búfét üzletvezetője mindenképpen alkalmas arra, hogy az üzletet a legme-felülőben vezesse, tekintet nélkül a rendelkezésre álló tőkére, vársuk vele. Nekem tőkere nincs szükségem.**

— **A privyoknak a magyar és szerb nyelvű tőkélésen kell bírniok. Megfelelő személynek kitűnő állomány, és hogy dolgozhasson és nagyon szép keresetbe legyen szert, megbeszélés végett kérem a jelentkezőket, hogy forduljanak hozzám.**

Ivanović Dragutin
vendégios Subotica.

A leghasznosabb és legalkalmasabb karácsonyi ajándék
az amerikai Singer-varrógép

csaladok részére, valamint ipari és gyári célokra
Eladás havi és heti részletfizetésre (24 hó alatt)

Raktáron van **Singer** cérna
Singer varrótt **Singer** selyem és mindenféle
Singer olaj **Singer** pótalkatrészek

Singer-varrógép Bourne & Co. New-York Subotica, Strossmajorova ulica 7.

Képviseletek: Sombor, Apatin, Ožmačić, Bozdán, Topola, Steraikanizsa, Sretno, Ada. Központi képviselet az S. H. S. királyság részére: Zagreb, Maruljeva ul. 3. Képviselet minden nagyobb helyen. 3781

NYILTTÉR.

SPATRÉ

minden mennyiségben hapható.
Menczel és Rittay
Subotica, Agina-ulica 2. szám.

Hirdetmény.

Figyelmeztetem a lakosságot, hogy a gyslogforgalom megkönnyítése céljából a járdákat a ház szélességének megfelelően a hótól kötelesek megtisztítani. Ezen rendeletet nem tartása a fennálló rendeletek értelmében büntetettik.

Gjoka Tilinger
rendőrkapitány.

8270—1922. god.

Hirdetmény.

A helybeli kerületi pénzügyszakszolgálat felhívja mindazon adózókat, akik forgalmiadót kötelesek fizetni, de adóbejelentéseket még nem nyújtottak be sem nem fizették ki forgalmi adójukat az 1921. és 1922. évekre, hogy adókötelezettségüknek legkésőbb f. e. december 15-ig tegyenek eleget.

Ezen határidő lejártá után mindazok ellen, akik magukat ki akarták vonni a forgalmi adó fizetése alól és ezzel az államtól megrovádatot akarták, a forgalmi adóértvény 12 és 13 pontja értelmében fognak eljárni amely szerint annak az összegnek huszonötzöröszével büntetettik amellyel az adózók az államtól meg övidé-
e ni akarták.

Subotica, 1922. dec. 5.

Olcsó könyvek

a „Genius könyvtár“ kötetei:

Szerkeszti: Bálint Lajos.

- 1—2. **Wilde.** A centérijeli kísértet. Ford.: Király György. K 8—
4—5. **Turgenjev.** A zsebóra. Ford.: Trócsányi Zoltán. K 8—
6—7. **Faubert.** Heródiás. F.: Zolnai Béla. K 8—
8—10. **Renard.** A tálalka. Fordította: Kallay Miklós. K 8—
11—13. **Ebner-Eschenbach Mária** Felbonthatlanul elegetendő. Fordította: Hevesi S. K 8—
14—16. **Puskin.** Pique dáma. Fordit.: Trócsányi Zoltán. K 8—
17. **Ambrus Zoltán.** A kritikáról. K 12—
18. **Lakatos László.** Pesti bábjáték. K 8—
19. **Lermontov.** A démon. F.: Telekes B. K 8—
20. **Stevenson.** A bűvös palack. Ford.: Király György. K 12—
21. **Wagner** Lohengrin. Szöveggönyv. Fordította: Lányi Viktor. K 12—
22. **Sebestyén Károly.** Shakespeare és az angol renaissance. K 10—
23. **Seatfield.** A vén squatter elbeszélése. Fordította: Balogh Vilma. K 12—
24. **Zoltan diaok.** Az ördög meg az leányzó. K 12—
25. **Schopenhauer.** A szerelem metafizikája. Fordította: Mike Lajos. K 12—
26. **Rostand.** Don Juan utolsó éjszakája. Fordította: Kallay Miklós (Elfogyott). K 8—
27. **Kipling.** A gyöngy-elefánt. Fordította: Bartos Zoltán. K 8—

Vidéki megrendeléseket a pénz előzetes beküldése, vagy utánvét mellett elintézi:

Vig Zsigmond Sándor
könyv és zenemű kereskedése
Subotica.

Önálló

irodai munkaezró

ki a német, szerb, vagy magyar szerb nyelvet szóban és írásban bírja, kerestetik. Ugyanott egy energikus líkór és pálinka manipulans,

aki egyttal, mint expeditor is működni, kerestetik.

ECKSTEIN SIMON

tor- és pálinka kereskedő NOVISAD.

Ajánlunk raktárról azonnali szállításra
míg a készlet tart:

Lópatkókat,
„STYRIA“ kávédarálókat,
Villákat 4 fogu 12"
Kavicsfűrőket (Schotterschlägel)
Sarokszegecsek 50 kg. ládában
„PUCH“ kerékpárokat,
Ceruzákat „Staedler“ védjegyűt.

Rendkívül olcsó árak!

„SINTA“

industr. i trgov. družba z. o. z.

LJUBLJANA.

PONYVA 24 óra alatt
elkészít
bármily nagyságu
ponyvát.

javítás és varrás.

BECK ÉS TÁRSA

zsineg, zsák- és ponyvakereskedő.

SUBOTICA, (CSIRKÉPIAC) TELEFON 412.

Ajánlunk
raktárunkról:Molino alsónadrágokat I-a
munkások számára.Munkás zefir ingeket
sötét és világos színben.

Fekete klott munkás ingeket.

Fehér férfi ingeket.

Női fehérmeműt.

Női ingeket kézzel himzett.

Mindent a legolcsóbb áron, leg-
jobb kivitelben és legjobb anyagból.

„ZE-HA“ hazai
fehérmeművarroda
Ilica 19. ZAGREB Ilica 19.

ELADÓ

dunamelléti városban jóforgalmu és szé-
pen berendezett

fűszer és csemegeüzlet

családi ok miatt és azonnal átvehető la-
kással együtt. Leveleket „ARANYBÁNYA“
jeligére a kiadóba kérek. 8832

ORVOSOK,

különösen operateurok figyelmébe!
Kevés tőkével kitűnő existencia biztosít-
ható nagy városban, ahol nincs konkur-
rencia. Részletes felvilágosításoknál szolgál

AKSENTIJEVIĆ I FIKSMAN

hirdetési iroda Beograd

Kraja Milana 44. — Telefon 22-22

EGY HAZ

a beltéren, azonnal beköltözhető
nagy lakással, nagy telekkel, ipar-
vállalatnak vagy gazdálkodónak
különösen alkalmas, olcsón eladó.

Tudakozódn!

Weisz kefégyárban (Connen-telep)
Telefon szám 188.

SZLAUÓNIABAN

nyakkereskedés örögség miatt telépesi díj nélkül
ad. Az üzlet 60 év óta áll fenn és vas-, edény
és fűszerkereskedésből áll. A raktárt a tulajdonos
napj aron adja át. A raktár értéke kb. 8.000.000
korona, melynek csak fele fizetendő ki az átve-
telkor, a kátralel; csak egy részletben. A jutalék
10.000 dinár, mely előre kifizetendő. Ajánlatokat
a kiadóhatal t ovábbit „SZERENCSE“ jelige alatt.

KÉT UTAZÓ.

Keresek elsőrendű utazókat, akik kitűnő referen-
ciákkal rendelkeznek és a szerb-horvat, német és
magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen
bírják. Részletes ajánlatokat írásban kérek az
alanti címre:

WEINMANN MÓR

törv. bej. bizományi és ügynökségi iroda
Subotica, Strossmajerova ulica 22.

KOMPTOARISTA

ki a horvát, német és magyar nyelvet bírja és az
összes irodai munkában jártas, megfelelő állást
keres a Vajdaságban. Szives ajánlatokat „AGILIS
I—194“ jelige alatt továbbit az INTERREKLAM
R. T. ZAGREB, Ilica 21. 8880

Könyvelő

jártas az összes könyvelési módszerekben, vala-
mint az összes irodai teendőkben, a Vajdaságban
keres megfelelő állást. Szives leveleket „Lelkis-
meretes és szorgalmas I—194“ jelige alatt keresnek
az Interreklam r. t., Zareb, Ilica 21. címére.

Fagykenőcs

fagyást pár nap alatt tökéletesen meggyógyít.

Kaplató:

LACKNER DROGERIÁBAN

Kralj Aleksandra ulica, Hotel Nacionalal szemben.

Weitzenfeld és Társa
Subotica

Iroda: Városi bérpalota. — Telep: Sentai-put
Táviratcím: KENDERIPAR.

Telefon 196.

Alapítva 1902.

PONYVA

ELADÁS ÉS KÖLCSÖNZÉS.

AJÁNL:

Lópokrókat, tűzoltó és kerti tömlő-
ket, új lisztes, gabonás, gyapju, toll,
komló és szalmazsákokat, madrac és
roletta szöveteket jutából és lenből,
mindennemű háziárukat.
Zsineg, kötél és hevederek.

SPITZER J.

SZOBAFESTŐ és MÁZOLÓ

SUBOTICA

6193

Strossmajerova-u.8

Lifka dec. 7-től
dec. 10-ig
csütörtökötől-
vasárnapig

Pénz az utcán
(Mammom kerjeiben)

Egy pénzszedeleim tragédiája 6 felvonásban.
Főszereplők: REINHOLD SCHÜNZL LAI ÉS HAID

Apróhirdetések

Telefonon vagy adunk hirdetés ügyekben felvilágosítást.
Apróhirdetés egy sor 5 K, vasárnapra és elcsúsz-
tatás esetén nem számít. Legkevesebb apróhirdetés ára 30 K.
Apróhirdetéseket felvesszünk Szombaton és kiadókivétel
Alexandra-utca, Lefkuch-ház és Schlanger király-
szoba a szentpál park mellett. Vidékre valamennyi
felvételre külön díjtételt kell fizetni. Vidékre valamennyi
Kérdésekre és közlésekre válaszolunk maillal.
Álláskeresők az apróhirdetési díj felét fizetik.

dec. 7-től
dec. 10-ig
csütörtökötől-
vasárnapig

Körző

OSSE OSWALDA legnagyobb viglétka
Ámor a kormányon
5 felvonásban.
Gyönyörű pazar díszletek.

Foglalások

Megbízható boltszolgálat fel-
vevők. Houdschka, és
Hermann cég. 8852

Suche intelligentes deut-
sche Fräulein die Klavier
spielt zu 9 jährigem Knaben.
Serbisch Sprechende
bevorzugt. Offerte oder
persönliche Vorstellung bei
Pollak, Scatus Viatra-u.
26. 8792

Utazót provizótra keres
sombori lakoskedő-cég.
Ajánlatok "Kultur"hoz
Sombor, intéződé. 8767

Fűszernagykereskedésben
fizetve és utazók fel-
vevők. Ajánlatok Szak-
ember jellegre a kiadósra
Kértnél. 8852

Malomépítéssel és gép-
gyár, ezéltől Seck Testvé-
rek Drozda szerelők, el-
vállal minden magas és
vállalkozás munkát felsze-
relést felállítás mellett.
Biztosítók ellensége. Cím a
kiadóban. 8571

Egy jó kovács-segéd fő-
deres munkára felvételt
teljes ellátással. Steis-
mann Pál, Novi-Vrban.
8804

Okleveles magyar tanító-
nő nevelőnői állást keres.
Ajánlatokat továbbá Ma-
lusev-iroda. 8883

Monogramm himnuszot ke-
res vidéki nagy vállalat
állandó munkára. Cím a
kiadóhivatásban. 8876

Fehérnemű varróra ke-
res vidéki nagy vállalat
állandó munkára. Cím a
kiadóban. 8877

Crettségizett fiatalleány
gyakorlati állást keres.
Cím a kiadóhivatásban. 8878

Házmasternek gyermektel-
en házaspár felvételt a
Weinhu-házban, Pasiceva
utca 8. volt edényipce. 8862

Üzleti irodában férfi vagy
női gyakornok felvételt.
Munkáitalku némi gyar-
korlat közzéadás és leve-
lezésben, gyorsírás és ve-
létlen megbízhatóság, va-
lamint német nyelvtudás.
Cím a kiadóban. 8866

Beltérben bútorozott szobát
kaphat magános urad! Ta-
karításért idősebb nő, Cím a
kiadóban. 8829

Manikűrőst, kinek hosz-
szabb gyakorlata van,
azonnali bérelésre magas
fizetés mellett keresek.
Mittler Gyula Matszerca,
Subotica. 8866

VÉTEL-ELADÁS!

Aranyat 60-120 K-ig ve-
szek. Ékszerelőket a leg-
jobb fizeték. Ékszerelő-
költségek közzétek. **Pál-
kai**, a Lombard zálogház
volt becsese, Ivan Antun-
vič-utca 4. (Harumann-pa-
lota, volt Novák-ház, vasút
mellett.) 8318

Egy biztos megehdetést
biztosító üzlet, amely egy
250-300.000 koronát jöve-
delmez, más vállalat miatt
350.000 K-ért eladó. Cím a
kiadóban. 8838

Modern palisander-ebédlő
eladó. Pajo Kujundžić-
(Weisslepp)-utca 46. 8821

Kézzel csomózott szmir-
na-szővények utányos ár-
ban eladó. Megtekinthető:
Kisler Iszák ruházati-
üzletben, Barátok-temploma
szórá. 8834

Malom eladó öt járáttal,
azonnal átvehető elkötő-
zés miatt Nemcsillatcsen.
8822

Eladó koremsa Sentán
főfogalma fűszerüzlettel,
házzal együtt! Bővebb ér-
tesítést ad. Majer Márton
mezáros, Senta. 8874

Egy háromszobás ház
munkáltyúsággal eladó és
azonnal átvehető. Cím a
kiadóban. 8875

Műszerész-marógép tel-
jes felszereléssel eladó.
Cím a kiadóban. 8876

Eladó előszobabútor tük-
rös szekrénnyel, ebédlő-
kredenc, káftafőző légsze-
kény, sültéző varrógép,
íróasztal, képek, eredeti
okmányok. Bővebbet
telefonon. 8865

Csőplőgéparnitura, hét lő-
erős, két éves, Hohler és
Schranz, Clayton Shuttle-
worth gyártmányú, eladó.
Jank Károly, Szakovec
Prekuric.

Ponyva és sátor, jókarban,
olcsón eladó. Stipe Gryčič,
u. 21. 8869

Vendéglő vegyeskereske-
déssel, egy hold kerttel,
tervezés helyen más vál-
toztatás miatt eladó. P.
Bors, Rakotivica, u. p. Dž.
Miholjac, Slavonija. 8857

Somborban, helyvárosban, 8
szobás urház nagy telek-
kel és 60 vagonos magá-
szinnal eladó. Bővebbet a
Kultura hirdetési irodában,
Sombor, Pariska-u. 8. 8169

Lilium-cserék egyedül bi-
zoszón szentpál, májforok,
mirtesserk ellen. Kaphat-
ó illes gyöztárban, fel-
postálással szemben. 8626

Kitűnő házi beírt üvege-
kenti 50 K-ért kapható Pa-
je Dobanováčka (Czardja
Bodog) 19. 8730

Üzleti helyiségek a főtér
közvetlen közelében és azonnal
átadó. Megtekinthető
üzlettel cölakra, Malusev-
iroda. 8883

ELADOK

billiárd asztalokat és az
összes billiárd felsze-
relést, régi billiárdokat be-
eservelek. Hordókat, de-
mgonokat, belonokai-
acetilénkészeletek, nagy
függő petroleum lámpá-
kat, márványasztalokat
és egy jégsekretynt. —
Schmidt János
Feketič. 8735

Kalász Crém

készíti
PINTÉR FERENC
SZENT JÓZSEF
gyógytár a nagytemplom
mellett. 6059

ARANYAT, BRILLIANT,
éregaköveket legmagasabb
árban veszek. **Órákat és**
ékszereseket legszakszerű-
ben javítok és legolcsób-
ban árusítok **Friedman**
Dezso órás és ékszerész
Subotica, Alexandrova ul.
Állami tisztviselőknek javítá-
soknál 20 százalék engemény.
6986

KÜLÖNFÉLE

Tűzifa, aprított és faság,
bármily mennyiségben
hához szállítva, a legol-
csóbb áron kapható Weisz
Dezso lakoskedőnél,
Postanska-utca, főposta
mellett és Szentpál-utca,
24. kenyérgyártói második
utca. 7398

Kardosonyi vásár alatt
eredeti okmányokra
és műtárgyakra 10% en-
geményt adok. Barog Li-
na virágüzlet Subotica,
Barány-szálloda mellett
naponta friss élővirág.

ÖCSKA és hulladékfémek,
vörös és sárgaréz
elmos, horgonyt és alumí-
numot legmagasabb ár-
ban veszek! Goldner
Jestevič, légszeke-
nygyár Subotica, Jurčević-
va-utca 20. Telefon 134.
szám. 6496

Egy szép tiszta hálószoba-
bútor olcsón eladó. Adam
Karadžičeva 16. 8828

**Férfi és női öltöny,
kabát és csőtű, kelme-
k rendkívül olcsó árban
kiárusítottok**

**Subotican kertnyegyben
azonnali beköltözésre
családi uriház eladó.**

A főépületben van három tágas szoba,
üvegezett nagy folyósó, éléskamra, klozett,
kitűnő padlás.
Meléképületben konyha kenyérsütéshez
külön banyakemencével, füstölő, istálló,
disznóól és szénáspadlás, a másik melék-
épületben egy szobából és konyhából álló
házmesteri lakás, az épület alatt nagy
borospince.
A kövezett udvarban nagy fűskamra,
nyitott kocsiszín, klozett, szivattyús és
esővízes kut, továbbá elkerített tágas
baromfiudvar van.
Az épületek cserepeppel fedettek, minden
helyiségben villanyvilágítás van.
A házhoz tartozó egy hold területű vete-
ményes kertben lugasszőlő és 35 nemos
gyümölcsfa van.
A ház utcai frontja 75 méter, új szabá-
lyozás folytán további 70 méteres utcai
frontot nyer. Az utcai front előtt virá-
gos és cserjés kert van.
Ára 150.000 dinár.
Csak komoly versóknak ez új felvilágosítással a
„KURIR” HIRDETÉSI IRODA
Subotica, Vilsonova utca 31.
Telefon 5-14.

**Karácsonyi ajándéknak
alkalmas:**

Villamos vízforralók
Villamos teakannák
Villamos vasalók
Villamos asztalilámpák
Villamos lámpaernyők
Villamos izzólámpák stb.
Kaphatók:
„ENERGIA”
műszaki- és elektrotechnikai vállalatnál
Subotica, Kr. Aleksandrova ul. 7. I. em.

**Liquerök
Cukorkák
Tearumok
Málnaszörp
Sütemények
Szaloncukorka
Teasütemények
Torták (rendelésre)
Zimányi különlegességek**

a legjobb minőségben és legszebb kivitelben
nagy választékban kaphatók

ZIMÁNYI
CUKRASZDÁBAN SUBOTICA
Jelačičeva utca 8.
Telefon 266.
Tartórendelések kiadónkra hához szállítunk!

Tűzifa

alk és tőgy neg tel-
telben ab roman hater-
a omás eladó. Felvilá-
gítással szolgí 8821

Lazar Kühnberg
Bukarest
ománia, Spitaru No. 3

**dec. 8-tól
dec. 20-ig
Strassernál
Subotica,**
Vilsonova u. 46. A volt
tanítóképző áttelene-
ben, cukrász-üzlet
mellett

Vadászok!

Vadászfegyver és vadászlőszer
szükségletüket legolcsóbban

BATA V. FIA
Subotica, Aleksandrova u. 7.
vadászfegyver és vadászlőszer
nagykereskedésében szereshetik be.

JANSEN FILS BELGA FEGYVERGYÁR
gyártmányainak eladása jótállás mellett.

Nagy raktár Bayard Ogris és Sauer
fegyverekben.
ANGOL ÉS NÉMET PATRONOK.
Kessék próbavásárlást tenni.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Fegyverek javítása jótállás mellett.
Állatokat preparálunk.
Árjegyzék ingyen.

S. H. S. KIR. LÓPORELADÁS.